

TDK – Felsőoktatás – Minőség
Minőségfejlesztés a felsőoktatásban
szakmai konferencia

NYILATKOZATA

a 2010. november 4-én társadalmi vitára bocsátott
új felsőoktatási törvénykoncepció

TEHETSÉGGONDOZÁST ÉS MINŐSÉGET
érintő elemeiről

A szakmai konferencia, amelyen 49 magyarországi és 5 határon túli felsőoktatási és felsőoktatást támogató intézmény összesen 233, a tehetséggondozással gyakorlatban foglalkozó oktatója és hallgatója vett részt, megismerkedve a vitára bocsátott törvénykoncepció minőséget és tehetséggondozást érintő elemeivel, 16 szakmai csoportban folytatott részletes vita és egy összegző plenáris ülés nyomán, egyhangúlag elfogadott nyilatkozatként a következőket állapítja meg a minőség és tehetséggondozás törvénykoncepción belüli helyzetéről:

1. A koncepció egy kiszámítható módon működő és a minőségi képzést, a tehetséggondozást előtérbe helyező felsőoktatás lehetőségét teremti meg.
2. Kitűnik továbbá, hogy az egyik fő célkitűzés a **tehetségbarát társadalom létrejöttét segítő tehetségbarát felsőoktatás kialakítása**. Ennek megfelelően ezt a mondatot javasoljuk a koncepció **Bevezetőjében** is megjeleníteni.
3. A javaslat egyértelműen elkötelezett a tehetséggondozás iránt. A javaslat részletes kifejtésekor azonban lényeges pontoknál kimaradtak a tudományos diákkörök (TDK). Ezen, legszélesebb körű és legnagyobb magyar hagyományú, hungaricumként is számon tartott tehetséggondozási szervezeti keret intézményi szerepének meghatározása és működési feltételeinek megteremtése nélkül a kitűzött cél nem valósítható meg.
4. Kéri és javasolja, hogy a Kormány jogszabályban is rögzített módon teremtsen meg a TDK intézményi műhelymunkájának, valamint intézményi és országos működésének szervezeti és – költségvetésben is biztosított – kiszámítható anyagi feltételeit.
5. Annak érdekében, hogy a jogalkotó részéről világosan érzékelhető tehetségpártoló szemlélet kiteljesedhessék, javasolja és kéri a koncepció kiegészítését és pontosítását. A mellékletben megküldött észrevételeit kizárólag a tehetséggondozás, kiemelten a TDK-t érintő kitételekre vonatkozóan fogalmazza meg, nagyrészt szövegszerű (vastagon kiemelt) javaslatok formájában.
6. Javasolja, hogy a felsőoktatási törvény érdekegyeztetési folyamatába az oktatási kormányzat vonja be az Országos Tudományos Diákköri Tanácsot.
7. Jelen nyilatkozatával felhatalmazza az Országos Tudományos Diákköri Tanács elnökét, hogy a felsőoktatási törvény elkészítése során képviselje nemcsak a Tanács, hanem a felsőoktatási intézmények tudományos diákköreinek érdekeit is.

Kecskemét, 2010. november 5.

Melléklet
a TDK – Felsőoktatás – Minőség
Minőségfejlesztés a felsőoktatásban
szakmai konferencia

nyilatkozatához

Szövegszerű javaslatok
az új felsőoktatási törvény koncepciójához

(a koncepció tematikájához illeszkedő sorrendiségben az oldalszám és a szöveggörnyezet megjelölésével, a javasolt szövegrészek **vastag betűs** kiemelésével)

1. oldal

Új tézisek a felsőoktatási törvény koncepciójában

1. A felsőoktatás közszolgálat, mely a képzettségi szintnek az állampolgárok széles körét érintő emelésével, **a kiemelkedő tehetségek megkülönböztetett támogatásával** a jelen és a jövő nemzedékeinek érdekeit szolgálja.

Megjegyzés: kívánatos, hogy itt megjelenjék a tehetséggondozás, ezért javasoljuk az első pont kiegészítését.

2. oldal

Alapelvek

A felsőoktatás küldetése és célja részben új pontként jelenjék meg (a mostani 3. és 4. pont között):

– **a tehetséggondozás, a diáktudományos tevékenység támogatása**

8. oldal

A felsőoktatási intézmény alapítása, átalakítása, megszüntetése

Az intézmény működése, minőségbiztosítása, belső ellenőrzése és vezetése

1. A felsőoktatási intézmény legfőbb döntéshozó szerve a szenátus. A szenátus tagjai a rektor, a karok dékánjai, a karok egy-egy választott oktatója, az oktatói (professzori) tanács választott elnöke, az egyetemi doktori tanács választott elnöke, a nem oktatói státuszban lévő dolgozók egy képviselője és a doktoranduszok egy képviselője, **állandó meghívottja az intézményi TDT-tanács elnöke.**

11. oldal

A képzés

Az akadémiai alapképzést követően a 4 féléves mesterképzésben tanulmányi teljesítményhez kötött feltétel teljesítése esetén (**előnyt jelent a tudományos diákköri tevékenység**) lehet folytatni a tanulmányokat, a képzés abszolutóriummal és szakdolgozattal zárul.

14. oldal

Tehetséggondozás

A felsőoktatási intézmények feladata a tehetséggondozás: a szakmai, működési területükön többletteljesítményre képes diákok felismerése, szakmai, művészeti, sport előmenetelük követése, segítése. Ezen tevékenységük során együttműködnek középiskolai tehetséggondozó szervezetekkel, programokkal. Saját területükön szakköröket, tanulmányi versenyeket, tudományos diákköröket, szakkollégiumokat működtetnek, elősegítik a kiemelkedő teljesítményt felmutató hallgatók bekapcsolódását a hazai és nemzetközi tudományos, művészeti, sportéletbe. Külön jogszabályban meghatározott eszközökkel járulnak hozzá a kiemelkedő szakmai, művészeti, sportteljesítményre képes hallgatók tanulmányi kötelezettségeinek egyszerűsített, gyorsított, magas színvonalú

teljesítéséhez, kutatói, művészi pályán, illetve a sportélet területén való megtartásukhoz, a tehetséggondozásban eredményesen részt vevő oktatók munkájának elismeréséhez.

A felsőoktatási intézmény tehetséggondozás céljából **tudományos diákköröket** és szakkollégiumokat működtethet.

A tudományos diákkörök (TDK) általában karokon működő tudományos műhelyek, amelyek a kutatás iránt elkötelezett hallgatók és oktatók együttműködésén alapulnak. A tudományos diákkörök működésének feltételeit az intézmények szervezeti és működési szabályzatukban rögzítik. Az intézmény a tudományos diákköri kutatás és a TDK-tanácsok lehetőségeinek bővítésével ösztönzi e tevékenységet.

Szakkollégium működhet az intézményi kollégium részeként, vagy önálló szervezeti egységként. A szakkollégiumok tagjai lehetnek bentlakó vagy külsős diákok, a szakkollégium igazgatóját legfeljebb négy évre a rektor pályázat alapján nevezi ki. A kinevezés legfeljebb egy alkalommal meghosszabbítható.

A tudományos diákkör szakmai tehetséggondozó programjának minősítését az intézmény az Országos Tudományos Diákköri Tanácstól (OTDT), a szakkollégium a szakmai, kulturális és sportprogramjának, tehetséggondozó tevékenységének akkreditálását a MAB-tól kérheti. A TDK nyilvános minősítő fóruma az OTDT által két évente megrendezett Országos Tudományos Diákköri Konferencia. Az OTDT által elismert tudományos diákkörök és az akkreditált szakkollégiumok miniszteri rendeletben meghatározott mértékű külön támogatást kapnak.

15. oldal

A hallgatók

A hallgatók felvétele – külön jogszabályban meghatározott módon – a középiskolai és az érettségi eredmények, továbbá egyéni teljesítmények alapján összeállított rangsor és a szóbeli meghallgatás alapján történik. Adott szakra minden felsőoktatási intézményben azonos felvételi követelmények teljesítésével lehet bejutni. **Az igazolt és eredményes, felsőoktatási intézményhez kötődő középiskolai kutató diáktevékenységet az intézményválasztás teljesítése és a felvételi során figyelembe kell venni.**

16. oldal

A felvétel a mesterképzésre egy, **a diáktudományos tevékenységet is mérlegelő** sorrenden alapuló felvételi rendszerben történik, amelyben az intézmény saját, átlátható, nyilvános és ellenőrizhető szempontrendszer alapján rangsort alakít ki a hozzá első és második helyen jelentkezők között.

17. oldal

A törvény meghatározza a hallgatói jogok és kötelezettségek legfontosabb körét.

Megjegyzés: **(amelyek közé a tehetséggondozás lehetőségeinek igénybevétele is beletartozik).**

20. oldal

A finanszírozás

A fent részletezett támogatási arányoktól függetlenül folyósítja a fenntartó az állami egyetemeknek a doktori iskolák, **az állami egyetemeknek és főiskoláknak a tudományos diákkörök** és a szakkollégiumok normatíváját.

Megjegyzés: A TDK normatíva kialakításához az OTDT évtizedes adatokra támaszkodó minőségbiztosított „TDK-eredményességi mutatóval”, megfelelő és kidolgozott módszertannal rendelkezik.

23. oldal

(A felsőoktatás irányítása)

A felsőoktatás egyes részfeladatainak ellátását segíti az Országos Doktori Tanács, valamint az Országos **Tudományos Diákköri Tanács**.

41. oldal

(6. sz. melléklet)

Az egyetemi oktatók és a főiskolai oktatók kinevezésének feltételei között javasoljuk, hogy mindenhol jelenjék meg az alábbi kitétel:

– **aktív részvétel a tehetséggondozásban.**

51. oldal

(12. sz. melléklet)

12. Tehetséggondozás, a **tudományos diákköri és szakkollégiumi** pályázat és támogatási rendszer

Megjegyzés a 12. melléklethez kapcsolódóan:

A 12. sz. melléklet tartalmazza azon háttér jogszabályokat, amelyek kidolgozása a törvénnyel egyidejűleg történik. A felsorolásban szerepel (18. pont) az Országos Tudományos Diákköri Tanács működésére vonatkozó jogszabály is. A lehetőség szerinti legmagasabb szintű háttér jogszabályban szükséges rendezni az Országos Tudományos Diákköri Tanácsnak és a Tanács operatív szervezetének, az OTDT Titkárságának működési feltételeit és finanszírozását, valamint az Országos Tudományos Diákköri Konferencia megrendezéséhez szükséges, a központi költségvetésből biztosított forrás kérdését is.

(E két feladat világosan elkülönül az intézményi tudományos diákkörök – közvetlenül az intézményeknek juttatott – normatívájától.)

Az OTDT közreműködése a fenti 12. és 18. valamint a 23. (alapfogalmak) pontokban szereplő jogszabályok előkészítésében indokolt.

Kecskemét, 2010. november 5.